

Sakspapir

Saksnr:	Utval:	Dato
	Formannskapet	14.06.2018
	Kommunestyret	

Sakshandsamar:	Jan Olav Osen		
Arkivsaknr.:	18/435	Klassering:	FE - 150

Økonomiplan for perioden 2019 - 2022

Vedlegg:

Økonomiplan 2019 - 2022

Rådmannen sitt framlegg til tilråding/vedtak:

1. Økonomiplan 2019-2022, vert vedteke slik det ligg føre i tabelloppsettet i saksutgreiinga, med fylgjande endringar på driftsrammene for dei einskilde driftsåra:

Rammeområde:	2019	2020	2021	2022

2. 1. års ramme i økonomiplanen, vert grunnlaget for det vidare arbeidet med å fastsetje årsbudsjettet for år 2019
3. Dei totale investeringsrammene for åra 2019-2022, vert vedteke slik dei ligg føre i vedlagte tabelloppsett, med fylgjande endringar for dei einskilde driftsåra:

Pr.nr.	Investeringar:	2019	2020	2021	2022

Saksopplysningar:

Bakgrunn:

Kommunelova krev at kvar kommune utarbeidar ein økonomiplan. Økonomiplanen er ein 4-årig plan og inngår i kommuneplanen sin kortsiktige handlingsdel.

I samband med at økonomiplanen vert rullert vert budsjettet for 2018 justert.

Det vert også vist til tertialrapport nr. 1 år 2018, der grunnlaget for endringsframlegg kjem godt fram. Tabelloppsettet som følger saka, inneheld dei endringar som vert tilrådd av rådmannen.

Saksopplysningar:**Utgangspunktet frå 2016:**

I 2016 vart det eit overskot på kr. 4,5 mill. Økonomisk sett var altså 2016 eit godt år.

Bakgrunnen for det gode resultatet var at skatteinngongen og rammetilskot vart i høve til budsjett. I tillegg var løn og sosiale utgifter under nivået i 2015. Dette skuldast innsparingstiltak i løpet av året med kr. 4 mill.

Frå 2015 hadde kommunen eit underskot på kr. 8.25 mill. kr. Med overskotet i 2016 vart dette nedbetalt slik at det sto att kr. 3.750.000,- å dekke inn i 2017.

I høve 2015 vart det i 2016 ein reduksjon på 18 stillingar.

Utgangspunktet frå 2017:

Økonomisk sett var 2017 eit resultatmessig dårleg år med eit sluttresultat på minus kr. 2.2 mill. kr.

Målsettinga i 2017 var å dekke inn resten av det akkumulerte underskotet med kr. 3.75 mill. kr.

Dette sviktet totalt med bakgrunn i fylgjande:

- Eigedomsskatten vart redusert med kr. 2 mill. i høve til justert budsjett
- Barnehagane hadde ei overskriding på kr. 1.3 mill(Grunna stor personalauke)
- Auke i IKT kostnadene og andre interkommunale tiltak med kr. 1 mill
- Auke i kostnadene med barnevern og sosial med kr. 2.4 mill.
- Auke i kostnadene innan PLO med kr. 1 mill.

Elles var avdelingane i god balanse.

I høve 2016 var det ein auke på 8,6 stilling. Den største auken var innanfor barnehagane som hadde ein auke på 6,4 stillinga.

Utviklingstrekk i driftsrekneskapen (i heile tusen kroner)

Økonomisk oversikt - drift	Rekneskap 2 013	Rekneskap 2 014	Rekneskap 2 015	Rekneskap 2 016	Rekneskap 2 017	Avvik 2016-17
DRIFTSINNTEKTER						
Brukerbetalinger	12 407	13 036	13 175	13 148	13 002	-1,1
Andre salgs- og leieinntekter	14 213	14 607	16 345	16 095	17 666	9,8
Overføringer med krav til motytelse	41 005	37 238	36 479	35 678	39 931	11,9
Rammetilskudd	68 234	70 529	73 373	79 722	85 359	7,1
Andre statlige overføringer	2 073	6 480	8 200	13 550	14 107	4,1
Andre overføringer		100	100	0	0	
Skatt på inntekt og formue	84 311	84 590	82 871	88 559	85 690	3,2
Eiendomsskatt	12 608	12 608	12 585	12 585	13 867	10,2
Sum driftsinntekter	234 851	239 188	243 128	259 337	269 622	4,0
DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	134 323	145 416	149 254	150 130	156 665	4,4
Sosiale utgifter	36 244	38 994	40 278	40 159	41 418	3,1
Lønn og sosiale kostnader	170 567	184 410	189 532	190 289	198 083	4,1
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	27 843	27 504	28 466	29 395	35 027	19,2
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	9 298	11 635	11 353	11 956	14 092	17,9
Overføringer	13 598	15 637	12 970	13 786	15 269	10,8
Avskrivninger	11 003	12 084	11 992	13 814	14 256	3,2
Fordelte utgifter	-			-124	-12	
Sum driftsutgifter	232 310	251 270	254 313	259 116	276 715	6,8
Brutto driftsresultat	2 541	-12 082	-11 185	221	-7 093	-3 309,5
FINANINNTEKTER						
Renteinntekter og utbytte	5 367	5 283	2 816	2 641	2 796	5,9
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-					
Mottatte avdrag på utlån	108	57	32	47	897	1 808,5
Sum eksterne finansinntekter	5 475	5 340	2 848	2 688	3 693	37,4
FINANSUTGIFTER						
Renteutgifter og låneomkostninger	4 689	5 067	4 555	4 172	4 111	-1,5
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-					
Avdrag på lån	8 864	7 312	6 882	7 887	7 980	1,2
Utlån	75	77	23	25	134	436,0
Sum eksterne finansutgifter	13 628	12 456	11 460	12 084	12 225	1,2
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-8 154	-7 116	-8 612	-9 396	-8 532	-9,2
Motpost avskrivninger	11 003	12 084	11 992	13 814	14 256	3,2
Netto driftsresultat	5 391	-7 114	-7 805	4 639	-1 369	-129,5
INTERNE FINANSTRANSAKSJONER						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	5 895	-		-		
Bruk av disposisjonsfond	369	2 752	4 989	-	-	
Bruk av bundne fond	647	2 074	1 335	966	3 891	302,8
Bruk av likviditetsreserve	-					
Sum bruk av avsetninger	6 910	4 826	6 324	966	3 891	302,8
Overført til investeringsregnskapet	4 934	50	122	-	-	
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-		5 140			
Avsatt til disposisjonsfond	5 904	12	-	-	-	
Avsatt til bundne fond	1 451	2 802	1 505	1 148	4 704	309,8
Avsatt til likviditetsreserven	-					
Sum avsetninger	12 289	2 864	6 767	1 148	4 704	309,8
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	12	-5 152	-8 248	4 457	-2 182	

Tabellen under viser utviklinga innanfor dei einskilde ansvarsområda for perioden 2015 – 2017

Rekneskapsmessig resultat på ansvarsområda

Rammeområde				Justert	Budsjett avvik i	Endring
	Rekneskap 2 015	Rekneskap 2 016	Rekneskap 2 017	Budsjett 2 017	%	Rekneskap 16- 17
100 Rådmann	16 510	17 734	17 171	16 800	-2,2	3,2
101 Politisk styring og kontrollorgan	3 231	3 150	3 327	3 355	0,8	-5,6
190 Interne serviceeiningar	4 262	3 671	3 662	3 854	5,0	0,2
200 Administrasjon undervisning	2 266	2 226	1 230	1 758	30,0	44,7
201 PPT og barnevern	10 897	7 720	11 140	9 477	-17,5	-44,3
210 Årås skule	22 582	22 534	21 770	23 191	6,1	3,4
211 Kaland skule	13 353	12 820	12 831	13 280	3,4	-0,1
220 Austrheim kystbarnehage	12 682	12 977	14 480	13 540	-6,9	-11,6
221 Kaland barnehage	8 151	8 549	9 792	9 436	-3,8	-14,5
250 Musikk- og kulturskule	1 536	1 615	1 675	1 769	5,3	-3,7
251 Bibliotek	1 336	1 404	1 434	1 548	7,4	-2,1
255 Anna kultur	2 067	2 449	1 892	2 000	5,4	22,7
290 Undervisning og arbeidssenter	1 561	1 441	1 306	1 200	-8,8	9,4
300 Administrasjon helse og sosial	669	552	929	1 102	15,7	-68,3
301 Helsetjeneste	6 807	10 917	12 310	12 971	5,1	-12,8
302 Sosiale tjenester	6 213	8 737	11 631	10 800	-7,7	-33,1
330 Nordliheimen	20 626	20 915	22 457	22 609	0,7	-7,4
331 Kjøkken Nordliheimen	3 419	3 428	3 519	3 660	3,9	-2,7
332 Heimenesther I	9 740	10 380	10 698	10 833	1,2	-3,1
333 Heimenesther II	8 124	8 847	10 172	8 783	-15,8	-15,0
500 Plan,byggesak,miljø	1 325	1 982	1 817	2 237	18,8	8,3
501 Interkomm.landbruk/veterinær	757	479	490	725	32,4	-2,3
600 Administrasjon teknisk	-994	-573	-498	-739	32,6	13,1
604 Eigeomsavdeling	8 595	7 981	7 965	7 561	-5,3	0,2
605 Reinhaldsavdeling	5 417	5 764	5 821	5 823	0,0	-1,0
TOTALT	171 130	177 699	189 020	187 573	-0,8	-6,4

Oversikten viser kor det har vore vesentleg auke i perioden.

Revidert nasjonalbudsjett 2018 og kommuneopplegget for 2019- Fylkesmannen si gjennomgang:

Fylkesmannen vil gi eit oversyn over hovudpunkta i framlegget til revidert nasjonalbudsjett 2018 og kommuneopplegget for 2019, jf. Prop. 88 S. I brevet betyr «kommunane» primær-kommunane utan at fylkeskommunane er med og «departementet» Kommunal- og moder-niseringsdepartementet (KMD).

Endringar i det økonomiske opplegget for 2018

Deflator

Den pårekna lønsveksten for i år er justert ned frå 3,0 prosent i statsbudsjettet til 2,8 prosent i revidert nasjonalbudsjett. Deflatoren, som uttrykk for kostnadsveksten i kommunesektoren, er likevel uendra på 2,6 prosent, trass i nedjusteringa av lønsveksten. Det skuldast høgare pris-vekst på varer og tenester, i hovudsak auka energiprisar. Løn tel om lag 2/3 i deflatoren

Skatteinntekter

Lågare lønsvekst fører til lågare vekst i skatteinntektene for kommunesektoren. I revidert nasjonalbudsjett er pårekna skatteinntekter for kommunane reduserte med om lag kr 350 mill. Pårekna skattevekst i prosent for kommunane i år blir med dette redusert frå 1,3 prosent til 1,0 prosent.

Investeringsstilskot omsorgsplassar

Det er framlegg om å utvida løyvinga i år for investeringsstilskot til heildøgns omsorgsplassar. Det har også i år vore stor søknadsinngang for å få investeringsstilskot. Utvidinga i løyvinga vil gi grunnlag for å kunne gi investeringsstilskot til om lag 700 fleire heildøgns omsorgsplassar enn lagt til grunn i statsbudsjettet. Løyvinga i statsbudsjettet ga grunnlag for investeringsstilskot til om lag 1800 plassar, slik at det no vil kunne bli gitt tilskot til om lag 2500 heildøgns omsorgsplassar i år.

Det vil også omfatta rehabilitering av eksisterande gamle plassar, jf. omlegginga av ordninga frå 2021 til berre å omfatta netto vekst i talet på plassar. 40 prosent av ramma vil i år vere sett av til netto vekst i talet på plassar.

Tilskotssatsane av godkjent investeringsgrunnlag er uendra, det vil seie 55 prosent for sjukeheimplassar og 45 prosent for omsorgsbustader med heildøgns omsorg.

Kompensasjon for gratis kjernetid i barnehage

I saldert budsjett for 2018 vart rammetilskotet til kommunane auka med kr 24,8 mill. i kompensasjon for heving av inntektsgrense for gratis kjernetid i barnehage. Det er framlegg om å auka denne løyvinga med kr 14,2 mill. som følgje av feil i opphavleg utrekning av kompensasjon

Havbruksfondet

I samband med etableringa av eit nytt system for kapasitetsjusteringar i norsk lakseoppdrettsnæring, vart det i 2015 teke avgjerd om at 80 prosent av inntektene frå sal av ny produksjonskapasitet skulle bli gitt til kommunesektoren gjennom havbruksfondet. Midlane blir fordelte mellom alle kommunar og fylkeskommunar med oppdrettsverksemd, om lag 160 kommunar og 10 fylkeskommunar.

I 2017 var den samla utbetalinga kr 52,85 mill. for kommunane i landet og kr 7,55 for fylkeskommunane, det vil seie til saman kr 60,4 mill. I revidert nasjonalbudsjett for 2018 er pårekna utbetaling for dei aktuelle kommunane og fylkeskommunane til saman om lag kr 2,4 mrd.

I 2017 vart det fordelt midlar til 25 av kommunane i Hordaland, med til saman om lag kr 6,8 mill. Utbetalinga for kvar kommune i 2017 og høvetalet mellom samla pårekna utbetaling for 2018 (kr 2,4 mrd.) og samla utbetaling i 2017 (kr 60,4 mill.) kan gi eit overslag på fordelinga til kvar kommune i år. Det er stor uvisse knytt til dette overslaget. Det vil bli endringar frå dette overslaget i den endelege utbetalinga.

Den endelege fordelinga til kvar kommune kjem først til hausten.

Innføring av lærarnorm

Frå og med hausten 2018 blir det innført ein nasjonal lærarnorm på skulenivå 1. - 10. trinn. Kommunane har frå 2015 motteke eit eige øyremerkt tilskot til auka lærarinnsats på 1. - 4. trinn i grunnskulen, kapittel 226 post 63. Tilskotet har vore øyremerkt lærarstillingar til un-dervisning og er fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskulen. Det er framlegg om at det noverande øyremerkete tilskotet til auka lærarinnsats inngår i kompensasjonen til kommunane for innføring av lærarnorm. Kommunane vil framleis ha det øyremerkete tilskotet til auka lærarinnsats ut kalenderåret 2018.

Løyvinga til lærarnorm vil, etter planen, bli innlemma i rammetilskotet i 2020. Midlane vil bli fordelte etter ordinære kriterium i inntektssystemet når delkostnadsnøkkelen for grunnskulen er revidert, i lys av nye forskrifter knytt til lærarnorm. Fram til denne innlemminga i ramme-tilskotet kjem, vil kompensasjonen til kommunane for innføring av lærarnorm bli gitt som eit øyremerkt tilskot.

På bakgrunn av behovet for å tilsetje fleire lærarar, som følgje av innføring lærarnorm, er det for hausten 2018 løyvd kr 200 mill. i tillegg til det eksisterande tilskotet til auka lærarinnsats på 1. - 4. trinn. Det vil seie at samla løyving for hausten 2018 er kr 700 mill. (kr 500 mill. som del av eksisterande øyremerkt tilskot pluss kr 200 mill. i auka tilskot). Det blir lagt opp til at kommunane skal få ytterlegare midlar i 2019, jamfør heilårsverknaden av auken i kompensasjon frå hausten 2018.

Kommuneopplegget for 2019 - generelt

Det er gitt signal om ein realvekst i dei frie inntektene for kommunane på mellom kr 2,6 mrd. og kr 3,2 mrd. frå 2018 til 2019. Veksten er rekna frå det inntektsnivået for i år som no er lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett.

Pårekna inntektsnivå for i år er som nemnd redusert som følgje av lågare pårekna skatte-inntekter enn lagt til grunn i statsbudsjettet. Pårekna inntektsvekst frå 2018 til 2019 er med andre ord frå det nedjusterte inntektsnivået i år.

Den pårekna inntektsveksten er realauke. Priskompensasjon frå 2018 til 2019 vil kome som eit tillegg i inntektene. Prisindikatoren som blir nytta til priskompensasjon, vil bli kjent i stats-budsjettet til hausten.

Regjeringa gir med dette signal om kommunane sitt inntektsnivå i 2019. Dersom det pårekna inntektsnivået for i år er endra når statsbudsjettet blir lagt fram i oktober, vil også inntekts-veksten bli justert i samsvar med dette.

Skatteøyret blir fastsett først i statsbudsjettet til hausten for å tilpassa skatteveksten til mål-setjinga om at skatteinntektene skal utgjere om lag 40 prosent av kommunane sine samla inntekter.

Det er lagt opp til at auken i dei frie inntektene frå 2018 til 2019 skal dekkja auka ressurs-innsats i kommunane til:

1. Auka utgifter som følgje av befolkningsutviklinga, både med omsyn til folkevekst og alderssamansetjing. Det er i framlegget ikkje innarbeidd noko overslag for kor store desse meirutgiftene vil bli i 2019. Det skuldast uvisse knytt til befolkningsutviklinga. I 2017 vart befolkningsveksten vesentleg lågare enn tidlegare pårekna, både med omsyn til fødselsoverskot og netto innvandring.

Det er difor forventa at meirutgiftene i 2019 knytt til befolkningsutviklinga vil bli lågare enn i åra før 2018. SSB vil leggje fram nye befolkningsframskrivingar i juni d.å. På det grunnlaget vil det bli gjort overslag for meirutgiftene i 2019, som vil bli lagt fram i statsbudsjettet til hausten.

2. For kommuneforvaltninga kan pensjonskostnadene samla kome til å auka med om lag kr 650 mill. i 2019, utover det som blir dekt gjennom den ordinære priskompensasjonen av inntektene (deflatoren i statsbudsjettet). Kommunane sin del av det utgjør om lag kr 550 mill. Det er stor uvisse knytt til desse overslaga.

Utviklinga i pensjonskostnadene skuldast både høg lønsvekst og lågt rentenivå m.m.

3. Opptrappingsplan for rus, kr 200 mill. Det er eit nytt trinn i opptrappingsplanen med auka løyvingar til rusområdet i perioden 2016 - 2020. Denne delen av veksten i dei frie inntektene er grunngjeve med satsinga på rusomsorg. Fordelinga mellom kommunane blir gjort etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp i inntektssystemet.
4. Opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering, kr 100 mill. Denne delen av veksten i dei frie inntektene er grunngjeve med satsinga på habilitering og rehabilitering. Satsinga skal bidra til at brukarane kan ta imot gode tenester der dei er busette.

Kommunereform

Eingongstilskot

I kommunereform 2014 - 2017 vart det gitt to eingongstilskot ved kommunesamanslåing, etter standardiserte modellar. Det eine tilskotet vart gitt for eingongskostnader og utbetalt i 2017 etter at Stortinget hadde gjort vedtak om samanslåingar. Det andre eingongstilskotet blir gitt som reformtilskot og kjem til å bli utbetalt etter at samanslåingane har vorte sette i verk. Det vil seie i 2020.

I ny kommunereform for nye samanslåingar blir det lagt opp til å slå tilskot for eingongs-kostnader og reformtilskot saman til eit felles tilskot med felles tidspunkt for utbetaling.

I ny kommunereform blir eingongstilskotet utbetalt når samanslåing er stadfesta med nasjonalt vedtak. Tilskotsbeløp blir gitt etter ein standardisert modell, på grunnlag av talet på kommunar og innbyggjarar i samanslåinga :

I kroner	0-14999 innb	15-29999 innb	30-49999 innb	Over 50000 innb
2 kommunar	25 mill.	35 mill.	40 mill.	50 mill.
3 kommunar	35 mill.	45 mill.	50 mill.	60 mill.
4 kommunar	45 mill.	55 mill.	60 mill.	70 mill.
5 kommunar	55 mill.	65 mill.	70 mill.	80 mill.

Utbetaling av eingongstilskot vil i ny kommunereform for nye samanslåingar bli utbetalt etter kvart når vedtak om samanslåingar er gjort. Tilskot vil ikkje bli gitt innan tidsfristar, slik som i kommunereform 2014 - 2017.

Inndelingstilskot

Årlege inndelingstilskot i ny kommunereform for nye samanslåingar vil bli utrekna etter same prinsipp som for allereie vedtekne samanslåingar frå reformperioden 2014 - 2017. Årlege inndelingstilskot vil erstatta bortfall av basistilskot og eventuelt bortfall av småkommunetilskot/-reduksjon distriktstilskot som følgje av samanslåing. Den nye kommunen vil ta imot fullt inndelingstilskot i femten år etter samanslåing, før tilskotet deretter blir trappa ned over fem år. Tilskot blir tillagt årleg priskompensasjon.

For allereie vedtekne samanslåingar i kommunereform 2014 - 2017 vil det årlege inndelings-tilskotet, som blir utbetalt frå og med iverksetjing av samanslåing år 2020, vere basert på inn-tektssystemet i 2016. Det vil seie før endringane i inntektssystemet i 2017. Basistilskotet i 2016 var kr 13,2 mill. per kommune. I ny kommunereform for nye samanslåingar vil inndelingstilskotet bli berekna på grunnlag av inntektssystemet i det året samanslåinga trer i kraft.

Kompensasjon for redusert basistilskot og småkommunetilskot - overgangsordning (2017 - 2019)

I 2017 og 2018 er det gitt ein eigen kompensasjon til kommunar som skal slå seg saman. Kompensasjonen blir gitt dersom kommunen mellombels (2017 - 2019) får redusert basistilskot og småkommunetillegg som følgje av omlegginga av inntektssystemet i 2017, før kommunen får inndelingstilskot frå og med år 2020. Denne kompensasjonen for aktuelle kommunar vart justert opp i saldert statsbudsjett for 2018 som følgje av redusert kompensasjon gjennom overgangsordninga INGAR frå 2017 til 2018.

Samla kompensasjon i 2018, om lag kr 300 mill. etter nemnde justering, blir vidareført på same nivå i 2019.

Regionsentertilskot

Tilskotet går til kommunar som slår seg saman når den nye samanslåtte kommunen vil bli meir enn om lag 8000 innbyggjarar. Det blir ikkje gitt regionsentertilskot til kommunar som mottok storbytilskot.

Regionsentertilskotet er fordelt mellom framtidige samanslåingskommunar med ein sats per samanslåing (60 prosent av ramma) og ein sats per innbyggjar (40 prosent av ramma). Fordelinga mellom kommunane i kvar samanslåing er gjort på grunnlag av innbyggjartalet.

Tilskotet vart innført i 2017. Ramma for tilskotet er utvida frå kr 100 mill. i 2017 til kr 200 mill. i 2018. Regionsentertilskotet blir vidareført i 2019.

Ufrivillig åleine

Det er for 2017 og 2018 gitt kompensasjon til kommunar som er blitt ståande ufrivillig åleine etter kommunereforma og som tapte på omlegginga av basistilskot eller småkommunetilskotet frå 2016 til 2017. Dei aktuelle kommunane får i 2018 kompensert i overkant av 40 prosent av det berekna tapet av omlegging frå 2016 til 2017.

I utrekninga av kompensasjon er det teke omsyn til kompensasjonen som blir gitt gjennom overgangsordninga INGAR. For 2018 er det teke omsyn til at nokon kommunar får lågare kompensasjon gjennom INGAR enn i 2017.

I 2018 er det gitt kompensasjon til to av kommunane i fylket, Stord og Kvam.

I 2018 er den samla ramma for denne kompensasjonen på landsbasis kr 40 mill. Det er framlegg om å redusere den samla ramma for kompensasjon til kr 20 mill. i 2019 og avvikla ordninga frå 2020.

Skjønstilskot

Basisramma blir fordelt av fylkesmennene mellom kommunane. Hordaland si ramme i 2018 er kr 122,5 mill.

Basisramma for skjønstilskot til kommunane for heile landet blir redusert frå kr 1100 mill. i 2018 til kr 1000 mill. i 2019. Reduksjonen på kr 100 mill. blir overført til kommunane sitt innbyggjartilskot i inntektssystemet og i staden fordelt etter dei faste kriteria.

Det kan for 2019 også bli endring i fordelinga av ramma mellom fylkesmennene. Dessutan vil for 2019 ramma for Hordaland og Sogn og fjordane bli slått saman til ei felles ramme.

Overgangsordninga INGAR tek ikkje omsyn til endringar i skjønstilskot.

Inntektssystemet

Inntektsutjamning

Inntektsutjamninga er 60 prosent av skilnaden mellom kommunane sitt skattenivå og gjennomsnittleg skattenivå for landet. Tilleggskompensasjonen er 35 prosent av det skatte-nivået er under 90 prosent av landsgjennomsnittet. Kompensasjonsgraden blir vidareført som i noverande inntektssystem.

Overgangsordninga INGAR

Overgangsordninga med inntektsgarantitilskot (INGAR) gir kompensasjon for ei utvikling i rammetilskotet med meir negativt avvik enn eit fastsett beløp per innbyggjar (grenseverdien) frå landsgjennomsnittet, frå eit år til det neste. Grenseverdien for kompensasjon er no kr 400,- per innbyggjar. Det vil m.a.o. vere den delen av utviklinga i rammetilskot frå det eine året til det neste året som er meir enn kr 400,- per innbyggjar svakare enn landsgjennomsnittet som blir kompensert.

INGAR tek ikkje omsyn til endring i skatt, inntektsutjamning, veksttilskot og skjønstilskot.

INGAR tek omsyn til endringar i inntektssystemet, innlemming av øyremerkte tilskot i rammeoverføring, oppgåveendringar, endringar i kriteriegrunnlaget (t.d. talet på eldre og psykisk utviklingshemma), bortfall av småkommunetillegg og nedgang i distriktstilskot.

Telletidspunkt

Telletidspunkt for innbyggjartal og aldersfordelinga i utgiftsutjamninga vil vere 01.07. i år som grunnlag for rammeoverføring i 2019. For inntektsutjamninga i 2019 er telletidspunktet innbyggjarar per 01.01.2019. For andre kriterium i utgiftsutjamninga enn aldersfordeling blir telletidspunktet 01.01.2018 for rammeoverføring i 2019.

Veksttilskot

Veksttilskotet blir gitt til kommunar som har hatt ein årleg befolkningsvekst dei siste tre åra høgare enn 1,4 prosent (gjennomsnitt per år). Hordaland har fleire kommunar med høg folke-vekst, særleg i omlandet til Bergen. Tilskotet er difor viktig i fylket.

Veksttilskotet blir gitt med eit fastsett beløp per innbyggjar utover vekstgrensa.

Distriktstilskot utanom småkommunetillegg

Distriktstilskotet skal ivareta kommunar i Sør - Noreg med svak samfunnsmessig utvikling. Det blir gitt til kommunar som har ein distriktsindeks på 46 eller lågare.

Skattenivået må ha vore under 120 prosent av landsgjennomsnittet, i gjennomsnitt for dei siste tre åra, for at kommunen skal få tilskot.

Den eine delen av tilskotet blir gitt med ein sats per kommune og den andre delen av tilskotet blir gitt med ein sats per innbyggjar. Begge delane av tilskotet blir gradert på grunnlag av distriktsindeksen slik at lågare indeks gir større tilskot.

Småkommunetillegg

Småkommunetillegget blir gitt til kommunar med under 3200 innbyggjarar. Tilskotet er frå og med 2017 gradert på grunnlag av distriktsindeks. Jo høgare distriktsindeks, jo høgare trekk-prosent i høve til fullt tilskot. Dei kommunane som har lågast indeks får ikkje noko trekk i høve til fullt tilskot.

Skattenivået må ha vore under 120 prosent av landsgjennomsnittet, i gjennomsnitt for dei siste tre åra, for at kommunen skal få tilskot.

Trekk i 2018:

Fitjar	trekk 50 %
Tysnes	trekk 30 %
Jondal	ikkje trekk
Ulvik	ikkje trekk
Granvin	ikkje trekk
Samnanger	trekk 50 %
Austrheim	trekk 50 %
Fedje	ikkje trekk
Masfjorden	trekk 40 %

Distriktsindeks

Departementet legg opp til at noverande distriktsindeks (oppdatert med tal for 2017) blir vidareført ved fordelinga av distriktstilskot og småkommunetillegg i 2019. Departementet vil vurdere nærmare bruken av distriktsindeksen ved fordelinga av desse tilskota i inntekts-systemet. Departementet vil kome attende til dette i kommuneproposisjonen for 2020, i mai 2019.

Utgiftsbehov

Gjennom utgiftsutjamninga i inntektssystemet skal kommunane få full kompensasjon for skilnader i kostnader som dei ikkje sjølve kan påverka. Grunnlaget for omfordelinga i utgifts-utjamninga er utgiftsbehovet per innbyggjar for landsgjennomsnittet og for den einskilde kommune.

Departementet gjer framlegg om at samla utgiftsbehov for kommunane frå og med 2019 blir berekna på grunnlag av konsernrekneskapstal og ikkje, som til no, på grunnlag av rekneskaps-tal for kommunekassen. Konsernrekneskapstal vil i tillegg til tal for kommunekassen også omfatta kommunale føretak (KF) og interkommunale selskap (IKS).

Statsbudsjett 2019

Statsbudsjettet blir lagt fram måndag 8. oktober d.å.

Samfunnsdel kommuneplan for perioden 2015 – 2027

Austrheim kommunestyre har i møte den 04.02.15 godkjent samfunnsdelen i kommuneplanen for perioden 2015 – 2027.

Hovudverdi for Austrheim

Austrheim kommune skal vera tydeleg, ansvarleg og raus.

Andre viktige tema:

Austrheim heile livet

I Austrheim skal det vera godt for alle å bu, arbeide og ha fritid , heile livet.

Kystkultur

Austrheim har ei tydeleg maritim tilknytning og satsing på havsport er ein naturleg vidareføring av denne.

Den maritime tilknytninga og verdien av den er og lagt inn i utbygginga av private og offentlege bygg. Austrheim sine 489 øyar, holmar og skjær er eitt av dei største utfartsområda for båt i fylket.

Turstiar/ Folkehelse/ Fysisk aktivitet

Det opne flate kystlandskapet er ein viktig varig verdi for Austrheim. Folkehelsa vert prioritert gjennom å leggje tilrette for bruken av dette, mellom anna ved å etablera turstiar.

Lyingheiane/Kulturlandskap/Kulturminne

Lyingheilandskapet i Austrheim og Nordhordland er internasjonalt kjend.

«Steinalderlandsbyen ved Fosnstraumen» og meir enn 30 steinalderbuplassar finn du i Austrheim, og nokre av dei er mellom dei eldste i landet.

Vardetangen 4 grader 56 min. 43,182 sek. austleg lengde, 60 grader 48 min. 36,614 sek. nordleg breidde.

Austrheim kommune har det vestlegaste fastlandspunktet i Noreg.

Visjon

Visjon for utvikling og vekst

Ein visjon kan definerast som eit framtidig bilete av korleis Austrheim samfunnet skal bli.

Visjonen kan vere eit uttrykk for innbyggjarane sine ynskjer, verdiar, behov og draumar.

Vår visjon er :

Eit livskraftig kystsamfunn, kjend for havsport, med pulserande tettstad og aktive bygder.

Hovudmåla er :

-Austrheim skal verte ein meir attraktiv stad å bu, etablere bedrifter og besøkje.

-Austrheim skal utvikle seg til eit berekraftig og dynamisk område, i eller utanfor ei større kommunal eining.

-Austrheim skal utvikla seg vidare som eit livskraftig regionalt knutepunkt nord i Nordhordland.

Samfunnstryggleik og beredskap

Samfunnstryggleik handlar om å bidra til eit trygt og robust samfunn, mellom anna gjennom å få oversikt over relevant risiko.

Kommunen har gjennom oppbygginga av planstrategi og plan for nytt plansystem fått med omsynet til dette. Det er og utarbeid « kommuneROS» for kommunen.

Me vil at:

Kommunen har relevant og oppdatert « kommuneROS»

Kommunen har oppdaterte og fungerande beredskapsplaner for kommunen. Ein er best mogeleg forebudd på ulike relevante hendingar som kan råka kommunen.

Dette vil me få til gjennom å:

Revidera « KommuneROS» for Austrheimkommune.

Syte for ROS vert gjennomført i alle planprosessar(PBL).

Syte for ROS vert gjennomført i alle kommunale verksemdar.

Vedlikehalde beredskapsplanane.

Gjennomføra øvingar, opplæring og kompetanseheving av kriseleiing/leiing.

Gjennomføra avbøtande tiltak i høve til «KommuneROS».

Forventningar fram mot 2027

Samferdselsløysingane vert betre og det vert utvikla gode knutepunkt med overgangar frå privat til offentleg transport.

Fokuset vert endå sterkare på utbygging av trygg infrastruktur. Spesielt vert det ei auka satsing på klimavenleg transport og satsing på gang og sykkelveggar. Denne satsinga vert eit viktig bidrag til betring av folkehelsa.

Verdien av å bu og besøkje Austrheim vert auka gjennom at fleire nyttar naturverdiane våre, og gjennom utvikling av bubilplassar, campingområde og hotell. Det vert auka fokus på reiseliv og havsport som næringsveggar.

Vardetangen vert eit viktig reisemål både lokalt og nasjonalt, samt eit utgangspunkt eller mål for «reiser Norge på tvers».

Mongstadorrådet vert utvikla vidare for å få maksimal utnytting av hamne- og industriområdet.

Store prosjekt innan oljenæringa gjev rom for auka næringsutvikling og det vert tilrettelagt næringsområde i nærleiken.

Austrheim kommunesentrum vert ein tydeleg tettstad og eit regionalt knutepunkt i nordre del av Nordhordland og tilgrensande regionar i nærleiken av Fensfjorden. Det vert eit lokalsenter i Fønnes - Kaland området. Det vert meir fokus på sentrumsnær bustadbygging og næring/handel i sentrum. Det vert auka fokus på å skapa liv i sentrum gjennom etablering av arenaer for , kultur, trening, bading, kunst og uteopphald.

Det vert gjennomført tiltak for å få til butilbod for alle, med varierende bustader som er tilpassa funksjonsnivå, utleige og med gode finansieringsordningar. Det vert tilgang på attraktive bustadområde i nærleiken av, eller med god tilgang til sjø.

Austrheim Vidaregåande skule vert rusta opp og får stadfesta si stilling som den viktigaste lærestaden i nordre del av Nordhordlandsregionen og søre del av Sogn og Fjordane.

Kommunen sitt tenestetilbod vert framleis høgt prioritert.

-Det vert moderne barnehagar med full dekning.

-Det vert etablert ny skulestruktur med skuleanlegg for best mogeleg og moderne læremiljø.

-Kommunen vil ha sterkt fokus på beredskap og tryggleik i samarbeid med dei andre kommunane i regionen.

-Kommunen skal vedlikehalda kommunale bygg og eigedomar innanfor prioriterte rammer.

-Kommunen vil vera pådrivar for fibernettutbygging og av vatn/avløpsnett utbygging.

-Tenestetilbodet for dei eldre vert godt utbygd og moderne.

-Tenestetilbodet for dei utviklingshemma vert styrka.

-Kulturhistoria og kulturminna i kommunen vert ivareteke og formidla til nye generasjonar.

Tradisjonelt fiskeri, landbruk og primærnæringane vert utvikla og vidareført.

Det vert auka merksemd på arealbruk, beitebruk, landbruk og lyngbrenning når det gjeld attgroing.

Med basis i dei hovudmål, delmål, visjon og forventningar fram mot år 2027 som kommunestyret har vedteke, vil verksemdplanar verta utarbeid for dei einskilte avdelingane.

Frie inntekter 2018-2022 – Lokal konsekvens

Dei frie inntektene for Austrheim kommune er auka i 2018 og vil bli vidareført på dette nivået i resten av planperioden.

I 2017 fekk Austrheim kommune tilbake småkommunetilskotet med utgangspunkt i at skatteinntektene til kommunen dei tre siste åra lå under 120 % av landsgjennomsnittet.

I dag ligg faktisk skatteinntektene under 100% av landsgjennomsnitt noko som merkast spesielt i 2018 då vi har ein vesentleg reduksjon i skatteinngong i høve til budsjettet.

Men som det går fram av avsnitta ovanfor, så er det ikkje rom for å auke driftsnivået som følge av denne økonomiproposisjonen.

Andre overordna statlege tilskot

Desse består i stor grad av rentekompensasjonstilskot. Desse tilskota vil endra seg i takt med marknadsrenta. Den har som kjent gått ned dei siste åra og vil truleg halde seg ned i nokre år iflg. Noregs bank.

Med i denne planen følgjer tilskota kommunen sitt planlagde renteutgiftsnivå.

Eigedomsskatt

Eigedomsskatten er oppjustert frå 2018 der annan næring er lagt inn som inntekt.

I år 2019 skal eigedomsskatten prisjusterast, om ikkje denne skatteordninga får ei anna innretning i framtida. Om så skulle skje, vert det endå meir presserande å halde driftsnivået uavhengig av vekst i eigedomsskatteinntektene i 2019. elles er det stor usikkerhet rundt framtidig eigedomsskatt for verk og bruk.

Renteinntekter og utbyte

Det er tatt høgde for at utbyte frå BKK vil auke i planperioden.

I 2018 vil kommune få utbytte frå AS Austrheim Næringsselskap med utgangspunkt i overføringar frå Mongstad Vekst der næringsselskap har 12,5% eigardel.

Renteinntektene er nedjustert til eit nøkternt nivå.

Rente- og avdragsvilkår

Økonomiplanen er basert på følgjande rentenivå:

2018: 2,0%

2019: 2,0%

2020: 2,0%

2021: 2,0%

2022: 2,0%

Dette er i tråd med signala frå Noregs Bank i høve framtidig rentenivå.

Om forventa utgiftsvekst i planperioden:

Austrheim kommune er ein kommune med ei rimeleg god og stabil drift. Som vist tidlegare er det på gang eit prosjekt i høve nedjustering/effektivisering av drift slik at kostnadsnivået følg utviklinga i samsvar med nivået for 2018.

Frå 2019 er det lagt inn vesentlege stillingsreduksjoner for å redusere kostnadsveksten for å få balanse i drifta vidare. Det er sett igong eit eiga prosjekt der målsettinga er å få satt i verk desse reduksjonane. Slik reduksjonane er innarbeida i økonomiplan treng ikkje å bli det endelege resultatet.

Demografien er også rimeleg stabil fram mot år 2021 og det er kjent at eldrebølga ikkje kjem over Austrheim kommune før på dette årstalet.» Vekstsmertene» har vorte dempa ved at kommunen har vore i forkant med investeringar, har planlagt for framtida og evnar sjå utfordringar som kjem lenger fram i tid.

Den demografiske utgiftsveksten i åra som kjem, vert difor forventa å ligga på nivå med den jamne prisveksten i dei næraste åra som kjem.

Den siste tids folketalsutvikling stadfestar at ein kan venta seg ei rimeleg normal utvikling.

Det er forventa ei nokonlunde stabil utvikling i høve til behovet for barnehageplasser og elevar i skulane.

Til fordeling drift:

Nedenfor er utviklinga i fordeling drift i planperioden:

ØP 2018: « 190.666.000

ØP 2019: « 191.272.000

ØP 2020: « 190.025.000

ØP 2021: « 189.500.000

ØP 2022: « 189.500.000

Endringsframlegg i drifta:

Dette framlegget til økonomiplan legg opp til reduksjon i stillingar i 2019. Slik økonomiplanen fremstår må driften i 2019 reduserast med 14 stillingar.

Pensjonskostnader/premieavvik:

Pensjonskostnadene føl lønsutviklinga og vil auke.

Sjå elles fylkesmannen sine merknader i høve pensjonskostnader i kommuneopplegget for 2018.

Investeringar, låneopptak og gjeldsnivå:

Investeringsnivået har vore høgt i kommunen i dei seinaste åra med tilhøyrande høge låneopptak.

Samla brutto lånegjeld pr. 31.12-2017 var på kr. 287.241.371,

I kommunalbanken er det kr. 233.213.470,- i KLP er det kr. 25.009.846,- og kr. 27.305.355,- i Husbanken.

Rentenivået i 2018 er på 2,0%. I 2019,2020 ,2021 og 2022 er rentenivået på 2,0%.

Sjølv om rentenivået er som i dag må store prosjekt forskyvast med oppstart i 2022.

Sjå elles merknader frå fylkesmannen sitt skriv av 27.04.18 til budsjett og økonomiplan.

Av tabellen nedenfor ser vi at låneopptaket i 2018 er relativt høgt .

År	Investeringsnivå	Låneopptak	Avdrag	Renter
2018	25.450.000	22.950.000	8.600.000	4.600.000
2019	13.700.000	10.900.000	8.900.000	4.800.000
2020	10.800.000	7.500.000	8.900.000	4.800.000
2021	9.800.000	6.500.000	8.900.000	4.800.000
2022	11.800.000	8.500.000	8.900.000	4.800.000

Om føreslegne endringar i økonomiplanen:

I tabellen for investeringar er det ein del endringar i høve gjeldande økonomiplan.

For 2018 er prosjekta som er merka med blått er det tenkt utsatt .

Frå 2019 er det lagt inn eit finansieringsbehov for ny barnehage på Kaland med totalt kr. 54.000.000,- som fordeler seg i åra 2019,2020 og 2021. Denne investering er utsatt.

VVA har store investeringar på gang dei neste åra. Her er det lagt inn kr. 3.000.000,- i kvar åra i planperioden. Prosjektet omsorgsbustader er også utsatt..

I høve til endringar som er gjort i investeringsbudsjettet er det kome fylgjande merknad:

1. Gapahuk Kystbarnehagen. Dette er arbeid AVS skal gjere. Vi har gitt beskjed til dei at arbeidet kan gjerast til hausten. 150 000 bør inn igjen.
2. Omsorgsbustader Kaland bør leggjast inn igjen i 2019.
3. Opprusting uteanlegg. Det var eit sterkt ynskje at summen vart overført til eit halvferdig uteområde Kaland barnehage
4. Austrheim gamle skule. OK å kutte dette. Taket på Kunsthuset er rottna. Vi bør overføre pengane til dei for å sikre det huset.

Vurdering

I 2015 vart det eit underskot på kr. 8.2 mill.. Dette skulle dekkast inn i 2017 og 2018. No vert dette endra slik at nedbetaling av underskot må forskyvast til 2019 og 2020. Det er lagt opp til overskot som fylgjer:

2019	2020	2021	2022
7.616.000	6.494.000	5.844.000	5.994.000

Kommuneopplegget for 2017 gav eit inntektssystem som gav auke i dei frie inntekten ifrå 2017 i høve til dei frie inntektene i 2016. Dette opplegget vart vidareført i 2018 og det ser ut til at dette vil bli vidareført i planperioden.

I 2017 vart det innført eigedomsskatt for anna næring som auka inntektsgrunnlaget til kommunen. Inntektsauken vart ikkje som forventa.

I 2019 er det behov for ein reduksjon i stillingar som tidlegare beskrevet slik at akkumulert underskot kan inndeckjast i 2019 og 2020.

Det er no satt i gong eit nytt prosjekt der det var fokus på reduksjon av stillingar. Rådmannen sin løpande vurdering av stillingar vil elles fortsette som tidlegare.

Konklusjon

Økonomiplanen vert vurdert til å vera ein plan der det vert sett store krav til reduksjon i talet på stillingar. I tillegg må investeringsprogrammet reduserast.

Sjølv om dei økonomiske føresetnadene er rimeleg tøffe i åra som kjem, så rår rådmannen over medarbeidarar som har eit høgt fagleg nivå og som har synt seg å vera ansvarleg og kreativ på løysingar når det røyner som verst.

Rådmannen tilrår at både driftsrammene og investeringsrammene for 2019 – 2022, vert vedteke slik dei ligg føre i tabelloppsettet som følgjer saka.

Eg rår til fylgjande:

1. Økonomiplan 2019-2022, vert vedteke slik det ligg føre i tabelloppsettet i saksutgreiinga, med fylgjande endringar på driftsrammene for dei einskilde driftsåra:

Rammeområde:		2019	2020	2021	2022

2. 1. års ramme i økonomiplanen, vert grunnlaget for det vidare arbeidet med å fastsetje årsbudsjettet for år 2019

3. Dei totale investeringsrammene for åra 2019-2022, vert vedteke slik dei ligg føre i vedlagte tabelloppsett, med fylgjande endringar for dei einskilde driftsåra:

Pr.nr.	Investeringar:	2019	2020	2021	2022